

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Диана Кръстева Иванова, дмн
Медицински факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

Относно: Защита на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

Професионално направление: 7.4. „Обществено здраве“

Докторска програма: „Управление на здравните грижи“

Автор: Стефка Николова Стоилова

Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка

Катедра: Управление на здравните грижи

Тема: „Здравни грижи при пациенти с възпалителни ставни заболявания на лечение с биологична терапия“

Научни ръководители: Доц. Даниела Танева, дм и Проф. д-р Мариела Генева-Попова, дм

Становището е изготвено на основание на Заповед на Зам.-Ректор НИД на МУ-Пловдив № P-1319/17.03.2025 г. за определяне членовете на научно жури по процедурата.

I. Общо представяне на процедурата и докторанта

Стефка Николова Стоилова е зачислена в докторантура на самостоятелна подготовка към катедра „Управление на здравните грижи“ на ФОЗ при МУ-Пловдив със заповед № P-1789/11.06.2024 г. на Ректора на МУ-Пловдив. На основание решение на катедрения съвет с протокол № 7/04.12.2024 г., относно готовността за публична защита, със заповед № P-1600/02.12.2024 г. на Зам.-Ректор НИД на МУ-Пловдив е отчислена с право на защита.

Представеният комплект от документи и материали, свързани и доказващи процесуалната валидност на процедурата е подготвен прецизно и старателно. Той напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и е в съответствие с Чл.70 (1) от I Раздел - Придобиване на ОНС „Доктор“ и „Доктор на науките“ в МУ – Пловдив.

II. Кратки биографични данни за докторанта

Стефка Николова Стоилова е родена на 28 март 1971 г. През 1990 г. завършва

Институт за подготовка на здравни кадри със средно специално образование – гр. Пловдив със специалност „Медицинска сестра“. През 1993 г. завършва ПМИ гр. Пловдив със специалност „Медицинска сестра“. През 1998 г. завършва ЮЗУ „Неофит Рилски“ специалност „Публична администрация“. През 2019 г. придобива ОКС „Бакалавър“ в МУ-Пловдив, специалност „Управление на здравните грижи“. През 2021 г. завършва ОКС „Магистър“ по „Управление на здравните грижи“ в МУ-Пловдив.

Професионалната кариера на Стефка Стоилова започва през 1990 г. в УМБАЛ „Свети Георги“ – Клиника по ревматология, работи като медицинска сестра – до момента.

Стефка Стоилова е член на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи и има участия в множество форуми, конференции и обучения, свързани със сформирани на професионални групи за обучения на медицински персонал и пациенти.

III. Актуалност на дисертационния труд и целесъобразност на поставените цели и задачи

Избраната тема на дисертационния труд на Стефка Стоилова е актуална и дисертабилна. Обхваща значим проблем свързан с промяна в хода и лечението на възпалителните ставни заболявания, които са част от групата на ревматичните болести. С въвеждането на биологични лекарствени средства в практиката се поставя акцент върху приложението им и свързаните с това изисквания включващи компетенциите на медицинската сестра. С въвеждането на биологични лекарствени средства в практиката се постави акцент върху приложението им и свързаните с това изисквания включващи компетенциите на медицинската сестра. Разширява се ролята на медицинската сестра, която излиза извън традиционните ѝ функции на грижа за болния, поемайки по-високи отговорности изискващи специфични професионални знания и умения. Медицинските сестри имат ключовата роля при предоставяне и координиране на здравни грижи, разработване на планове за грижи въз основа на нуждите и предпочитанията на пациента, обучение на пациента и осигуряване непрекъснатост на грижите. Дейностите които медицинските сестри извършват като членове на здравен екип са фокусирани към намаляване на фрагментацията в ролите на екипа, укрепване на комуникацията помежду им и подобряване качеството на грижите посредством осъвременяване на модела за предоставяне на здравни грижи.

Темата на дисертацията е изключително актуална и от гледна точка на новите стратегии за лечение на възпалителните ставни заболявания, които са фокусирани върху ранна интервенция и минимизиране на прогресивното увреждане от заболяването.

IV. Познание на проблема

Научната осведоменост на докторантката се демонстрира в направения съдържателен анализ на историческото развитие и подробно описание на общата характеристика на ревматологията.

Авторката познава много добре литературата по темата, адекватно оценява и творчески използва литературния материал. Теоретичните ѝ разсъждения са следствие от проучване на голям брой, подходящо подбрани литературни източници и автори. По този начин, насочеността на теоретичното проучване дава възможност емпиричното изследване да бъде построено върху солидна и научно обоснована теоретична база. Според направената литературна справка, по предложената тема са ползвани 164 източника, от които 34 на кирилица и 130 на латиница.

V. Методика на изследването

Методиката на проучването дава възможност за изследване на всички страни и аспекти на проблема. По своя характер изследването е многоцентрово, напречно проучване за изследване на компетенциите на медицинската сестра при предоставяне на здравни грижи за пациенти с възпалителни ставни заболявания получаващи биологична терапия и програма за следдипломно обучение на медицински сестри по ревматология. Проучването е одобрено от Комисията по Научна етика към Медицински университет – Пловдив (Изх. № Р-1788/ 24.07.2024 г.). Докторантката е съчетала няколко основни емпирични метода за изследване, адекватни на поставените за решаване цел и задачи.

Използваните изследователски методи са: социологически методи - исторически метод; документален метод; сравнителен документален анализ; анкетен метод и въпросник за самооценка (EQ-5D-3L). Статистически методи - за провеждане на изследването са използвани методите на описателната статистика и методите на статистическите изводи и заключения. Статистическата обработка на данните е извършена с помощта на програмния продукт SPSS v.23.

Обхванати са 324 души, разпределени в три групи:

- Медицински сестри, работещи в клиника/отделение/ сектор по ревматология в гр.

Пловдив

- Лекари със специалност „Ревматология”, работещи в клиника/отделение/сектор по ревматология гр. Пловдив и в ревматологична практика към извънболнична помощ
- Пациенти, диспансеризирани към клиника/отделение/сектор по ревматология в гр. Пловдив

Анкетирането е проведено с личното участие на докторанта в периода април 2021 г. – октомври 2022 г.

VI. Характеристика и оценка на дисертационния труд

По съдържание и структура дисертационният труд отговаря на изискванията за защита на образователната и научна степен „Доктор”. Трудът е написан на 214 стандартни страници, от които 13 страници са библиография и 34 страници приложения. Онагледен е с 40 таблици, 43 фигури, и 16 приложения. В структурно отношение е разпределен в четири основни глави, предхождани от въведение. Научната разработка завършва с заключение, изводи, приноси, препоръки, библиография и приложения.

Въведението отразява убедително професионалната и научна мотивираност на докторантката за избор на разглежданата проблематика. В първа глава „Литературен обзор“ подробно са описани общите характеристики на ревматологията и значимостта от прилагането на биологичната терапия при ревматоидните заболявания. Въведени в клиничната практика преди почти тридесет години, биологичните лекарства днес представляват една възможност за лечение при пациенти с възпалителни ставни заболявания. Ранната диагностика, стриктният контрол на заболяването и наблюдение на терапията са градивните елементи на съвременната ревматологична практика изискваща специализирани грижи за пациентите от квалифициран медицински персонал със специализирана подготовка за професионална дейност по ревматология.

Докторант Стоилова е проучила съвременни и актуални източници, свързани с изследвания проблем, които са цитирани обективно и коректно.

Във втора глава „Цел, задачи и работна хипотеза“ логично са изведени целта, предвидените задачи за решаване и издигнатите хипотези.

Целта на дисертационния труд е да се проучат и анализират здравните грижи предоставени от медицинска сестра при пациенти с възпалителни ставни заболявания на лечение с биологична терапия.

За изпълнение на целта са формулирани пет задачи, които покриват тематиката на дисертационния труд и коректно отразяват акцентирания в обзора проблеми.

Трета глава „Материали и методи“ е посветена на концепцията на емпиричното изследване. Представени са обектът и предметът на наблюдение, единици на наблюдение, място и време на проучването, източниците на информация. Прецизно са описани дизайнът, организацията на проучването и използваните методи.

Проведено е собствено проучване, като са обхванати следните групи респонденти: медицински сестри, работещи с пациенти с възпалителни ставни заболявания, получаващи биологична терапия; лекари, със специалност ревматология, работещи с пациенти с възпалителни ставни заболявания, получаващи биологична терапия; пациенти с възпалителни ставни заболявания, получаващи биологична терапия.

Събраната информация е достатъчна по обем, за да се получат надеждни резултати. Те са прецизно анализирани и интерпретирани от докторантката в четвърта глава.

Четвъртата глава „Резултати и обсъждане“ представлява същността, сърцевината на дисертационния труд и е в обем от 70 страници. В тази глава се открояват добрите умения на докторантката за анализ и аргументирани интерпретации на емпиричните данни. Извършена е впечатляваща по обем статистическа обработка на получените данни. Проучено е мнението и удовлетвореността на пациенти с възпалителни ставни заболявания на лечение с биологична терапия от предоставените здравни грижи от медицинска сестра. Направена е социално-демографска характеристика на респондентите по факториалните признаци - възраст, пол, семейно положение и др. Нагледно са представени резултатите от анкетното проучване на пациентите с възпалителните ставни заболявания като хронични състояния, които изискват дълъг период на наблюдение. Прилагането на адекватни статистически методи и анализи на данните допринасят за постигане на по-задълбочени резултати и интересни изводи.

Данните от проучването са богато онагледени, което прави анализът и интерпретацията на резултатите по-достъпни и съпоставими с аналогични проучвания.

Предложени са две обучения, които са взаимно обвързани – „Тематичен курс базово ниво за медицински сестри по ревматология“ и „Индивидуално обучение по сестрински грижи при пациенти с възпалителни ставни заболявания“. Тяхното въвеждане

определено ще спомогне за повишаване компетенциите на медицинската сестра при предоставяне на здравни грижи за пациенти с възпалителни ставни заболявания.

Дисертационният труд завършва с формулиране на изводи, които са естествено заключение от направеното проучване, получените резултати и тяхната интерпретация. Направени са конкретни препоръки към различни институции, организации и професионални сдружения и общности, които имат отношение към разглеждания проблем.

VII. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

На базата на направените заключения, изводи и резултати от направените проучвания са изведени приноси с теоретичен характер и приноси с практически характер. За първи път в сестринската практика по ревматология се проучва ролята и компетенциите на медицинската сестра в процеса на предоставяне на здравни грижи при пациенти с възпалителни ставни заболявания, които са на биологично лечение. Разработени са учебни програми: „Темагичен курс базово ниво за медицински сестри по ревматология“ и „Индивидуално обучение по сестрински грижи при пациенти с възпалителни ставни заболявания“.

VIII. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Стефка Стоилова е приложила копия на 4 научни публикации, на които тя е водещ автор и 2 участия в научни форуми по темата на дисертационния труд.

Броят и качеството на публикациите напълно съответстват на изискванията на МУ-Пловдив за публична защита.

IX. Лично участие на докторантката

Дисертационният труд показва, че Стефка Стоилова има опит за провеждане на научни изследвания и интерпретация на получените резултати. Във връзка с това давам висока оценка за личното участие на докторантката в проведеното дисертационно изследване и приемам като значими и точни формулираните научни приноси и получени резултати.

X. Автореферат

Авторефератът към дисертационния труд е в обем от 58 страници. Заключение ми е, че авторефератът отговаря на всички стандартни изисквания за синтезирано и адекватно представяне на първичния документ, научния текст, както и обективно

отразяване на съдържанието на дисертационното изследване. Спазени са научните и технически изисквания по съответните национални и вътрешни правилници за съдържанието на автореферат.

XI. Критични забележки и препоръки

Критични забележки и препоръки към проведеното изследване и комплект материали нямам.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение считам, че представения дисертационен труд на тема „Здравни грижи при пациенти с възпалителни ставни заболявания на лечение с биологична терапия“ напълно отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Пловдив.

Изтъкнатите в становището достойнства и качества на дисертационния труд са основание да **гласувам положително** и убедено да предложа на Уважаемите членове на научното жури да вземат решение да присъдят образователната и научна степен „Доктор“ на Стефка Николова Стоилова в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, Докторска програма „Управление на здравните грижи“.

02.04.2025 г.

Изготвил становището:

/проф. Диана Иванова, дмн/

Заличено на основание
Чл.5 §1, б. "В" Регламент (ЕС)2016/679